

Spm. nr. S 244

Til kulturministeren (14/10 03) af:

[Mette Frederiksen](#) (S):

»Vil ministeren oplyse, hvordan man kan sammenligne de europæiske landes kulturindsats, og om der er fælles normer for, hvilke poster landene medtager i kulturbudgettet, herunder hvad man skal huske, når man sammenligner kulturbudgetter?«

Svar (23/10 03)

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Det er flere gange i både nordisk og europæisk regi forsøgt at nå frem til fælles opgørelsesmetoder for det offentlige kulturudgifter. Tidligere forsøg har ikke ført til noget brugbart resultat.

EU's Eurostat begyndte i 1994 at arbejde med kulturstatistik. Ministerrådet vedtog i 1995 en resolution om »fremme af statistiske oplysninger vedrørende kultur og økonomisk vækst« (95/C 327/01). Resolutionen opfordrer til at fortsætte arbejdet med at frembringe sammenlignelige statistiske indikatorer og med at overveje, hvordan det er muligt at tilnærme statistikkerne på kulturområdet til hinanden.

For første gang indgår kulturstatistik i EU's gældende femårsplan for statistik, jf. Europa-Parlamentets og Rådets Beslutning Nr. 2367/2002/EF af 16. december 2002 om Fællesskabets statistiske program 2003-2007. Det fremgår bl.a., at »for perioden 2003-2007 vil den vigtigste opgave inden for kulturstatistikken være en konsolidering af pilotarbejdet vedrørende beskæftigelse i kultursektoren, deltagelse i kulturelle aktiviteter og statistikker om udgifter til kulturelle projekter.«

Eurostat har nedsat en »Arbejdsgruppe om kulturstatistik«. Arbejdsgruppen nedsatte allerede i 2000 en Task Force, som fik til opgave at se på hvordan der kan udarbejdes mere dækkende og sammenlignelige opgørelser af offentlige kulturudgifter. Arbejdet er endnu ikke afsluttet.

FN's statistiske afdeling (UNSD) har siden 1980 arbejdet på klassifikation af offentlige udgifter efter formål (COFOG: Classification of the Functions of Government). Formålet er bl.a. at muliggøre sammenligninger af landenes udgifter til bestemte formål. De seneste versioner af COFOG er udarbejdet af OECD i samarbejde med bl.a. Eurostat. Eurostats Task Force er i gang med at kortlægge hvordan COFOG anvendes af medlemslandene. Desuden har UNESCO's Statistiske Institut (UIS) gennem nogle år arbejdet på retningslinier for kulturstatistik (Framework for Cultural Statistics). Disse retningslinier omfatter dog kun offentlige kulturudgifter på udvalgte kulturområder.

I forbindelse med opgørelse af offentlige kulturudgifter skal der bl.a. sikres ensartethed med hensyn til:

- Afgrænsning af det kulturelle felt, dvs. hvilke områder der skal indgå samt hvordan de opdeles på underområder.
- Hvilke offentlige myndighedsniveauer der indgår (svarende til stat, amter og kommuner i Danmark).
- Hvorledes man definerer offentlig støtte, herunder om der kun indgår direkte bevillinger eller også lån og indirekte støtte i form af f.eks. skatte- og afgiftsfritagelser m.v., samt om der indgår provenu fra nationale spil og lotterier.
- Om tallene opgøres brutto eller netto, dvs. om kulturinstitutionernes forskellige former for indtægter indgår (driftsindtægter, midler fra fonde og sponsorer m.v.).
- Hvorledes overførsler mellem myndighedsniveauerne (herunder også EU) indgår (herunder undgå at de samme midler tælles med som udgifter på flere nationale myndighedsniveauer).
- Håndtering af anlægsudgifter, som typisk har meget svingende niveau fra år til år.

Ved sammenligninger mellem landene kan eller skal der yderligere tages højde for:

- Landets størrelse og økonomiske niveau; kulturudgifterne kan sættes i forhold til f.eks. landets samlede offentlige udgifter, landets bruttonationalprodukt og antal indbyggere.
- Den offentlige sektors størrelse og relative betydning; forskelle i landenes kulturudgifter kan således i lige så høj grad afspejle forskelle i den offentlige sektors relative betydning, som den relative betydning, der fra politisk hold tillægges kunst og kultur.
- Omkostningsniveauet i landet; produktionsomkostningerne til f.eks. en teaterforestilling afhænger af landets generelle omkostningsniveau, herunder især lønniveauet.

I betragtning af disse vanskeligheder er det forståeligt, at der endnu ikke er gennemført virkeligt succesfulde forsøg på at opgøre de europæiske landes offentlige kulturudgifter på et sammenligneligt grundlag.

Det er forsøgt af det engelske Arts Council i 1998, USA's National Endowment for the Arts i 2000 og det irske Arts Council i 2000. Disse analyser bygger delvist på de samme data om 9-11 OECD-lande fra årene 1993-1998. Alle indeholder advarsler mod at drage konklusioner fra de præsenterede data, idet forskelle i udgiftsniveauer meget vel kan skyldes forskellige opgørelsesmetoder. Analyserne omfatter kun en del af de områder, som her i landet normalt indgår i det kulturelle felt. F.eks. indgår der ikke biblioteker, kulturelle uddannelser og idræt. Det er heller ikke lykkedes at opgøre den økonomiske betydning af skattefritagelser, hvilket har meget stor betydning for nogle lande, men også er uhyre vanskeligt (Irland har som det eneste land opgjort værdien, hvilket øger støtteniveauet med ca. 50 pct.).

Danmark indgår ikke i disse analyser, men det gør Finland og Sverige. Den engelske (og den amerikanske, som bruger samme data) undersøgelse viser, at Finland har de højeste offentlige kulturudgifter, når de opgøres pr. indbygger eller sættes i forhold til landets bruttonationalprodukt. I den irske analyse ligger Sverige i top, når kulturudgifterne sættes i forhold til landets samlede offentlige udgifter.

Endelig kan det nævnes, at Finansministeriets Budgetredegørelse fra 1996 indeholder en sammenligning af 9 OECD-landes offentlige kulturudgifter. Her ligger Danmark næsthøjest efter Island, uanset om kulturudgifterne sættes i forhold til bruttonationalprodukt eller i forhold til økonomisk velstand (målt som bruttonationalprodukt pr. indbygger). Analysen peger i øvrigt på, at niveauet for offentlige kulturudgifter synes at have sammenhæng med landets størrelse (indbyggertal), idet der er tendens til at små lande bruger relativt flere penge på kultur.

Hvis de foreliggende analyser og opgørelser sammenholdes, får man en indikation af, at Danmark har et af de allerhøjeste niveauer for offentlig kulturstøtte.

Kulturministeriet afventer med interesse Eurostats igangværende arbejde med afgrænsning af offentlig kulturstøtte. Meget taler dog for, at det som sædvanlig vil være mest hensigtsmæssigt at sigte på at sammenligne, hvad der ofte betegnes som »sammenlignelige lande«. Der vil efter alt at dømme i bedste fald gå nogle år, før det er muligt at foretage virkeligt brugbare sammenligninger mellem de europæiske lande.